

ชื่อวิทยานิพนธ์	การคัดกรองปัจจัยที่ส่งผลต่อการลดปริมาณมูลฝอยชุมชน
ผู้เขียน	นางสาวรัตนศิริ พิมพ์ไทย
สาขาวิชา	การจัดการสิ่งแวดล้อม
ปีการศึกษา	2548

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มุ่งเน้นการคัดกรองปัจจัย/ตัวแปรที่มีผลต่อการลดปริมาณมูลฝอยชุมชน อย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยเริ่มต้นจากการศึกษาปัจจัย/ตัวแปรพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการลดปริมาณ มูลฝอยชุมชน จากประสบการณ์และตัวแบบการลดปริมาณมูลฝอยชุมชนที่ประสบความสำเร็จ ทั้ง ในและต่างประเทศ และคัดกรองตามลำดับ เพื่อให้ได้กลุ่มปัจจัย/ตัวแปรการลดปริมาณมูลฝอย ชุมชนที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางสำหรับการลดปริมาณมูลฝอยชุมชนในพื้นที่เทศบาล ทั่วไป

จากการวิจัยเอกสาร สรุปตรงกันว่า การลดปริมาณมูลฝอยที่เหมาะสมกับการ หมุนเวียนใช้ประโยชน์ใหม่มากที่สุดคือ การลดปริมาณมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดมูลฝอย และจาก การทบทวนตัวแบบการลดปริมาณมูลฝอยชุมชนที่ประสบความสำเร็จทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ สามารถคัดกรองตัวแบบที่นำมาประเมินโดยผู้ชำนาญการด้านการจัดการมูลฝอย 3 ตัว แบบ คือ (1) ตัวแบบการลดมูลฝอยเทศบาลนครพิชญ โลก จ.พิชญ โลก (2) ตัวแบบการลดมูลฝอย เทศบาลนครระยอง จ.ระยอง และ (3) ตัวแบบการลดมูลฝอยเมืองเมกูโร ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งพบว่ามี กลุ่มปัจจัย/ตัวแปรที่มีผลต่อการลดมูลฝอยส่วนมากตรงกับผลการวิจัยเอกสารคือ (1) องค์กร/ บุคลากร และบทบาทหน้าที่ (2) วิธีการลดปริมาณมูลฝอย และ (3) ปัจจัยสนับสนุนในการลด ปริมาณมูลฝอย ทั้งนี้ ได้ศึกษาและสรุปปัจจัย/ตัวแปรที่มีผลต่อการลดปริมาณมูลฝอยจากตัวแบบ การลดปริมาณมูลฝอยที่ผ่านการคัดกรองดังกล่าว โดยพิจารณาตามกรอบของกลุ่มปัจจัย/ตัวแปรที่ สรุปได้ เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนการคัดกรองอย่างเป็นลำดับขั้นตอนต่อไป

จากการคัดกรองอย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยผู้ชำนาญการและนักวิชาการด้าน มูลฝอยจากสาขาต่างๆ เจ้าหน้าที่เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลตำบลคอหงส์ และเทศบาลตำบล

ควนลิ่ง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และผู้แทนชุมชนกลางนา ชุมชนปาล์มซิดี และชุมชนควนสันติในทุกเทศบาลที่กล่าวแล้ว ตามลำดับ พบว่า กลุ่มผู้ชำนาญการและนักวิชาการด้านมูลฝอย ได้ให้ความสำคัญต่อปัจจัย/ตัวแปรการลดปริมาณมูลฝอยส่วนใหญ่ในระดับสูง โดยในภาพรวมของคะแนนจากการคัดกรอง มี 5 ปัจจัย/ตัวแปรที่มีคะแนนความสำคัญในระดับสูง ซึ่งจัดอยู่ในหมวดองค์กร/บุคลากร และบทบาทหน้าที่ คือ (1) ปัจจัยผู้นำมีบทบาทและอำนาจหน้าที่เพียงพอต่อการผลักดันให้เกิดการลดมูลฝอย (2) ปัจจัยเจ้าหน้าที่กระตือรือร้นและตั้งใจเต็มที่ในการทำงานเพื่อลดมูลฝอย (3) ปัจจัยเจ้าหน้าที่มีความเข้าใจถึงวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการลดมูลฝอยที่ชัดเจน (4) ปัจจัยประชาชนให้ความร่วมมือลดปริมาณมูลฝอย และ (5) ปัจจัยการคัดแยกมูลฝอยจากแหล่งพักอาศัย ซึ่งเป็นปัจจัย/ตัวแปรเดียวที่อยู่ในหมวดวิธีการลดปริมาณมูลฝอย

จากการทวนสอบปัจจัย/ตัวแปรการลดปริมาณมูลฝอยใน เทศบาลตำบลกำแพงเพชร อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ซึ่งได้ดำเนินการลดปริมาณมูลฝอยจนได้รับความสำเร็จอีกแห่งหนึ่ง พบว่า ปัจจัย/ตัวแปรจากการคัดกรองในการศึกษารั้งนี้ ส่วนใหญ่สามารถเป็นปัจจัย/ตัวแปรของความสำเร็จในการลดปริมาณมูลฝอยชุมชนได้ หากเพียงต้องพิจารณาบางปัจจัย/ตัวแปรที่อาจไม่สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินงานตามสถานการณ์ในพื้นที่ ซึ่งได้แก่ 5 ปัจจัย/ตัวแปรที่อยู่ในหมวดวิธีการลดปริมาณมูลฝอยและหมวดปัจจัยสนับสนุนการลดปริมาณมูลฝอย คือ (1) ปัจจัยส่วนกลางสนับสนุนงบประมาณด้านการลดมูลฝอย (2) ปัจจัยโครงการมูลฝอยแลกสิ่งของ (3) ปัจจัยศูนย์แลกเปลี่ยนวัสดุเหลือใช้ (4) ปัจจัยกิจกรรมตลาดมูลฝอย และ (5) ปัจจัยการเก็บค่าธรรมเนียมการทิ้งมูลฝอยขนาดใหญ่ นอกจากนี้ จากการทวนสอบยังพบว่า ความสำเร็จของการลดปริมาณมูลฝอยชุมชน เกิดขึ้นได้จากการบูรณาการทุกปัจจัย/ตัวแปรการลดมูลฝอย โดยควรคำนึงถึงความสอดคล้องกันและความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

จากตัวอย่างการประยุกต์ใช้ปัจจัย/ตัวแปรการลดปริมาณมูลฝอยชุมชนในพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า เทศบาลฯ ยังไม่ดำเนินการลดปริมาณมูลฝอยอย่างจริงจัง แม้ในพื้นที่จะมีปริมาณมูลฝอยเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และสถานการณ์การจัดการที่สะท้อนให้ทราบถึงข้อจำกัดบางประการ ทั้งนี้ การนำกลุ่มปัจจัย/ตัวแปรจากการศึกษาไปใช้ประโยชน์นั้น เจ้าหน้าที่เทศบาลที่รับผิดชอบงานด้านมูลฝอย ควรที่จะทำความเข้าใจในปัจจัย/ตัวแปรการลดมูลฝอย เพื่อให้สามารถอธิบาย โน้มน้าว นำเสนอแผนการทำงานต่อผู้บริหาร/ผู้นำ

ท้องถิ่นและลงมือปฏิบัติการผลิตปริมาณมูลฝอยให้เห็นผลจริงต่อไป นอกจากนี้ พบว่า กลุ่มปัจเจก/ตัว
แปรที่แนะนำสามารถช่วยจุดประกายความคิดในการดำเนินงานด้านการลดปริมาณมูลฝอยชุมชน
ในส่วนของกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบงานด้านการลด
ปริมาณมูลฝอยและเห็นว่าเป็นประโยชน์สำหรับองค์กรที่จะใช้ดำเนินงานด้านการลดปริมาณมูล
ฝอยชุมชน และช่วยเสริมสร้างความรู้ ทำให้เกิดความคิดและจะเป็นประโยชน์ต่อการใช้งานได้ใน
อนาคต

Thesis Title	Screening for Factors Influencing Municipal Solid Waste Reduction
Author	Miss Rattanasiri Pimolthai
Major Program	Environmental Management
Academic Year	2005

ABSTRACT

This study aimed to screen for factors influencing municipal solid waste reduction, starting from the search for basic factors related to waste reduction in communities from various successful waste reduction models. These factors were then screened further for a set of most appropriate factors which can be applied to guide solid waste reduction in different municipalities.

Various studies showed that the most effective approach to solid waste reduction aimed at recycling was waste reduction at sources. The study of various models of successful solid waste reduction from different countries which were later screened by related experts led to 3 most appropriate models for this study including (1) Phisanulok Municipality model, Phisanulok Province (2) Rayong Municipality model, Rayong Province and (3) Mekuro City model, Japan. In addition, the factors affecting municipal solid waste reduction could be classified into 3 groups: (1) organization/personnel, their roles & responsibilities (2) solid waste reduction methods and (3) supporting factors for solid waste reduction.

The detail of these solid waste reduction factors were also screened by specialists and experts in various fields of solid waste managements including municipal officers of Hatyai municipality, Kohong municipality and Kuanlung municipality in HatYai district Songkhla Province as well as a group of people from Klangna community, Palm and Kuansanti community. The results showed that most factors screened by experts were of importance. The 5 most important factors

Thesis Title	Screening for Factors Influencing Municipal Solid Waste Reduction
Author	Miss Rattanasiri Pimolthai
Major Program	Environmental Management
Academic Year	2005

ABSTRACT

This study aimed to screen for factors influencing municipal solid waste reduction, starting from the search for basic factors related to waste reduction in communities from various successful waste reduction models. These factors were then screened further for a set of most appropriate factors which can be applied to guide solid waste reduction in different municipalities.

Various studies showed that the most effective approach to solid waste reduction aimed at recycling was waste reduction at sources. The study of various models of successful solid waste reduction from different countries which were later screened by related experts led to 3 most appropriate models for this study including (1) Phisanulok Municipality model, Phisanulok Province (2) Rayong Municipality model, Rayong Province and (3) Mckuro City model, Japan. In addition, the factors affecting municipal solid waste reduction could be classified into 3 groups: (1) organization/personnel, their roles & responsibilities (2) solid waste reduction methods and (3) supporting factors for solid waste reduction.

The detail of these solid waste reduction factors were also screened by specialists and experts in various fields of solid waste managements including municipal officers of Hatyai municipality, Kohong municipality and Kuanlung municipality in HatYai district, Songkhla Province as well as a group of people from Klangna community, Palm city community and Kuansanti community. The results showed that most factors scored by the specialists and experts were of importance. The 5 most important factors were in the section of

organization/personnel, their roles & responsibilities. They are (1) leaders playing their roles and having enough power to push forward the solid waste reduction (2) municipal officers being active and willing to work for solid waste reduction (3) municipal officers with understanding and knowledge on solid waste reduction practices (4) people cooperation on solid waste reduction and (5) solid waste separation at source which was the key factor of solid waste reduction.

According to the investigation into Kampanget Municipality in Rattapoom district, Songkhla province, which had implemented and succeeded in solid waste reduction, it was found that most solid waste reduction factors from this study could be the success factors of solid waste reduction. However, some of these factors must be relevant with local situations. They are (1) financial support on solid waste reduction by central government (2) a proper wastes - goods exchanging program (3) a center of remained waste exchange (4) waste markets and (5) an appropriate fee for large-scaled waste dischargers. Moreover, the integration of these factors and concerns about their limitation and relevance in each specific area are also essential.

An experiment to apply these solid waste reduction factors at Banpru Municipality, Hatyai district Songkhla Province, revealed that Banpru has not yet implemented any solid waste reduction program actively, despite the fact that its solid waste generation rate was increasing and some limitations on solid waste management were found. To make use of these solid waste reduction factors, municipal officers should understand these factors clearly in order to effectively explain and present a working plan and to persuade the administration/ municipal leader to adopt and implement the solid waste reduction. In addition, the introduction of these solid waste reduction factors could light up the idea of solid waste reduction and could particularly be useful for the sanitary and environment department which is responsible for municipal solid waste management. In the end, this development could help the municipality succeed in municipal solid waste reduction in the future.